

"חסדי יהודה"

ע"ש מו"ר חכם יהודה מועלים צוק"ל

חידושים ופנינים מספרו הקדוש "דרש יהודה" על התורה

פרשת פנחס

י"ט תמוז תש"פ

עיר	כניסת שבת	צאת שבת	רבינו ת"ם
ירושלים	7:10	8:31	9:16
תל אביב	7:27	8:32	9:15
חיפה	7:20	8:33	9:18
באר שבע	7:27	8:29	9:18

**השבוע העלון מוקדש
לרפואה שלימה
הר' אפרים חי
בן אסתר
להנצחות והקדשות:
02-65-11-234**

להנצחות:

לע"נ: ברכה מזל בת זמירה.
לרפ"ו: ענבל בת לבנה, זמירה בת ג'ורג'יה.
לזרע קודש בר קיימא: אביב בן סוזנה ומיטל בת לאה, מרים מור בת אסתר וחיים בן פרח.
לזיווג הגון: סעדיה בן שרה חביבה, עקיבא חננאל בן גלילה, תהילה בת ברכה מזל.
לכל הישועות: בניה שמואל בן ענבל, סעדיה בן שרה חביבה, ליז בת רינה, שחר חנה בת יפה.

אביא אותך לעיר, העני הזה עלה על הסוס והעשיר נתן לו לשבת קדימה ולהחזיק במושכות של הסוסים ואילו העשיר ישב לו מאחורה והתעסק בענינים שלו, וכשהגיעו לעיר אמר לו העשיר הנה הבאתי אותך אל הישוב אתה יכול לרדת כאן ולחפש מקום להיות אצל אחד מבני העיר, א"ל העני מה אתה אומר לי לרדת הרי אני כאן בעל הבעל - הסוס הוא שלי ועשיתי לך טובה שהבאתי אותך לכאן, ועכשיו אתה רוצה להוריד אותי ולהשתלט על הסוס? העשיר התחיל לצעוק עליו בחזרה אך אתה לא מתבייש הסוס הרי הוא שלי ואני עשיתי לך טובה שהוצאתי אותך מהיער ועכשיו אתה רוצה להגיד שהסוס שלך? הלכו אצל הרב והרב ראה שמצד אחד זה שישב על הסוס ומחזיק במושכות הוא אמור להיות בעה"ב, אבל מצד שני היה נראה איש עני ולא מתאים שיהיה לו סוס כזה מפואר וזה שישב מאחורה נראה הדור בלבשו כעשיר ומסתבר יותר שהסוס שייך לו, ולבסוף הכריע הרב שזה שייך לעשיר, אבל אמר לו תדע לך מכאן והלאה אם אתה מעלה אחר על הסוס שלך אל תושיב אותו קדימה ותתן לו את המושכות שיבוא לטעון שהוא הבעה"ב. והנמשל הוא - שזהו בעצם הכח של היצה"ר אם פותחים לו פתח קטן ונותנים לו להכנס ומוכנים לשמוע לו באיזה דבר קטן בסוף הוא מנסה להשתלט לגמרי על האדם כאילו הוא הבעה"ב ולהכשיל אותו גם בדברים גדולים [וכמו שאמרה הגמ' (סוכה דף כ"ב): 'בתחלה קראו הלק ולבסוף קראו אורח ולבסוף קראו איש' - שלאט לאט היצה"ר משתלט על האדם עד שהוא נעשה בעה"ב עליו, ולכן תמיד צריך לעצור בעד היצה"ר ואל תאמן בעצמך עד יום מותך.

"ושם איש ישראל המוכה אשר הוכה את המדינית זמרי בן סלוא נשיא בית אב לשמעוני"

(כ"ה י"ד)

בישראל כתב פעמיים "המוכה אשר הוכה", אבל אצל המדינית כתוב (להלן כ"ה ט"ז) "ושם האישה המוכה המדינית" - ולא כתוב 'אשר הוכתה', ומה השינוי? אלא אומר האור החיים: איש ישראל שעשה את העבירה הוא הוכה בשתי דרכים, דרך אחת שפגם בנשמתו שהייתה טהורה ונטמאה וזה מכה אחת, והמכה השניה זה מה שפיגס הרג אותו, ולכן אמר "ושם איש ישראל המוכה אשר הוכה" - הוא קיבל על מעשהו שתי מכות, אבל המדינית היא טמאה בלאו הכי ואין לה הכאה בנשמה כי נשמתה טמאה בכלל, א"כ כובי הוכתה רק מכה אחת לכן אמר "ושם האישה המוכה".

"פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן... לכן אמור הנני נותן לו את בריתי שלום"

(כ"ה י"א)

המדרש אומר (במדבר רבה פרשה כ"א) אמר הקב"ה בדין הוא שיטול שכרו, מה הכוונה ב'דין' הוא שיטול שכרו? יש בזה כמה ביאורים, הרב המגיד אומר שהנה הקב"ה אומר לו עוד "הנני נותן לו את בריתי שלום", מה זה "שלום"? אומר המדרש שהוא יחיה לעולם, ולכאורה לחיות לעולם זה לא שייך לענין של שלום, ששלום זה הצלה מדברים רעים? אלא אומר המגיד: אדם שנמצא בעוה"ז עדיין אינו יכול להיות בטוח במעמד שלו שהרי זה מקום סכנה ואיך ידע מה יהיה אותו בסוף, **משל** לחבורה של סוחרים שהפליגו יחד בספינה והיו ביניהם סוחרים גדולים בעשירות והיו גם סוחרים פשוטים, יום אחד התעוררה שם קטטה בין סוחר עשיר גדול לאחד הסוחרים הקטנים והסוחר הקטן לא התבייש להתקוטט עם הסוחר העשיר א"ל הסוחר העשיר אני מתפלא עליך איך אתה מעז פניך כנגד אדם עשיר כמוני? א"ל הסוחר הקטן: עכשיו כשאנחנו נמצאים בספינה עוד אי אפשר לדעת כלום מי באמת עשיר ומי לא - שגם מי שיש לו עכשיו הרבה כסף הוא לא יכול להיות בטוח בזה עד שנגיע ליבשה, כי עכשיו כל רגע יכול לבוא עלינו רוח סערה ולהפיל את הסחורה לים, או יכולים לבוא עלינו ליסטים ואין לנו אפשרות לברוח מהם ולכן עכשיו כולנו שווים. והנמשל לכך: אדם כשהוא בעוה"ז כל זמן שהוא חי אינו יכול להיות בטוח בעצמו אולי יתגבר עליו מחר יצרו ויחטא, וכמו שאמרה המשנה באבות (פ"ב מ"ד) 'אל תאמן בעצמך עד יום מותך', וא"כ איך הקב"ה נותן לפיגס מתנה שיחיה כל הימים הרי יש לו מזה גם הפסד שיהיה בסכנה במשך כל הימים אם יעשה טוב ולא יחטא? ולכן אמר הקב"ה "הנני נותן את בריתי שלום", "שלום" פירושו שציל אותו מהסכנה ולא יבואו עליו מקרים של חטא [וא"כ כלל בהבטחה שיחיה לעולם גם שיציל מצה"ד כי אחרת זה לא נקרא שלום], וזהו 'בדין' הוא שיטול שכרו - כיון שהוא כבר בטוח מהיצה"ר א"כ יכול לקבל שכרו גם כאן בעוה"ז, כי מה יש לחשוש הרי הוא לא יכשל בחטא.

יש עוד משל שנוגע לחיי העוה"ז איך האדם צריך להשמר ולהזהר מהיצה"ר, וכמו שהיה פעם **מעשה** בעשיר אחד שרכב על הסוס שלו והלך לטייל ביער, וכנס בעובי היער ורואה זקן עני שישב ובוכה, א"ל למה אתה בוכה? א"ל אני נמצא כאן לבדי ואני לא יכול לחזור לבד לעיר, א"ל העשיר בא תעלה על הסוס שלי ואני

סיפור לשבת

באדיבות: הרב קובי לוי

התקליטן גיחך... ושילם

ר' לוי שלום, (מכתב)

תמיד משכו אותי לקרוא סיפורים שלך, אשר חושפים לעין השמש השגחה פרטית מיוחדת שיש לאברכים. בדור חלשלוש כשלנו, ישנם כאלה שמביטים על אברך במבט של מסכנות ורחמנות. במקום להאדירו ולרוממו, ולזכור שהחיים והבריאות והפרנסה שכולם מקבלים מן שמיא, מקורו במסירות נפשו של אברך המטופל ב- 5-6 ילדים ועוסק בתורה יומם ולילה.

נו, ואיך מיישרים את ההשקפה העקומה הזו? מספרים לקוראים מפעם לפעם, על השגחה פרטית מופלאות שיש לאברכים. הסיפורון שלי אינני מיוחד כל כך, אבל הוא בהחלט ראוי להתפרסם, כך לדעתי. ***

תכל'ס, כמה כמה גובה מלגתו של אברך המתגורר בעיר צפונית? 1000 שקל? 1500 שקל? זה כמעט שיא השיאים. רעייתו מכניסה עוד 2500-3000 שקל כסייעת בגן ילדים, ולך תפרנס משפחה, ותשלם שכירות והסעות לגני ילדים.

שמעתי פעם וורט מתוק, "כל העולם כולו ניזון בשביל חנינא בני. וחנינא בני די לו בקב חרובים". הפרוש "בשביל" איננו רק בזכות חנינא. אלא "בשביל", כלומר בנתיב, במסלול בדרך שהשפע יורד לעולם מן שמיא, והשביל הקדוש הזה הוא השביל הפרטי של רבי חנינא בן דוסא. ועכשיו שים לב, כל הווילות, דירות היוקרה, המכוניות, האוניות, המאפיות המטרנה והטיטולים יורדים מן השמים לארץ, בשביל הפרטי שסלל רבי חנינא. אלו האברכים סוללי כבישי השפע מאז ומעולם. שווה בנפשך כמה שפע יש שם. אם רק ירצה ישלח ידו ויקח ויאסוף מכל טוב הארץ והשמים. אלא מה, הוא משאיר ומפקיר את השביל שלו כאוטוסטרדה לפרנסת העולם. תאכלו ותתענגו כמה שתמצאו והוא מלקט לעצמו שיריים של שיריים, כמה חרובים יבשים שאף אחד לא רוצה לגעת בהם.

הוורט הזה שבה את ליבי, אבל להגיד לך שהגעתי לפיסגת עולם

האמונה בנדון... נו, נו, איך אומרים ההזויים: קשה לבורא עולם לסדר לנו כרטיס זוכה בלוטו?

ובכן, יום חמישי אחד אחרי סיום לימודי בכולל, מתקשרת רעייתי ומצווה עלי לבצע רשימת קניות. אין הברכה מצויה בבית אלא בשביל אשתו, דא עקא שהארנק שלי לא תמיד מסכים עם המימרא הזו. אני בוחן מה נמצא בתוכו ונושם עמוק בסך הכל 250 שקל. זה מה יש. והרשימה שלה? ארוכה כמו הגלות, ויש לי עוד כמה חובות קטנים שעלי לשלם... במיוחד מעיק עלי החוב לשמעון הסעות, גם הוא צריך לפרנס משפחה, והדמעות שלי לא עושות לו שמח בארנק. והמילגה הבאה של הכולל? עוד חזון למועד.

נכנסתי למרכול מדלג מפה לשם, מחשבן חשבוננו של עולם ושל חלומותיה של אשתי, ומתפלל לקב"ה שהקופאית לא תגלוש אל מעבר ל-250 שקל. חלומותי התגשמו, הקופאית מודיעה לי ומגישה לי פיסת נייר 249 שקל ושלוש אגורות. נשמתי לרווחה, יש לי עוד עודף קטן... אבל חור גדול בכיס. הייתי זקוק נואשות לעוד 250 שקל נוספות כדי לשלם להסעה של הבת, וכסף מנלן? רשמתי בפנקסי הקטן. "לא לשכוח, להעביר לשמעון הסעות 250 שקל... להשיג הלוואה!". שמעון הסעות הוא טיפוס פדנט, אתה מאחר לו, והוא כל הזמן על הצג שלך. נו טוב, גם הוא מטופל ב-10 עוללים... ושום תחנת דלק לא עושה לו ג'סטה לקנות בנזין בהקפה.

בערב התארס אחי, והוזמן לשם תקליטן למוסיקת רקע. בעברו הוא למד בישיבות, אך הספיק לצאת משם, ולחזור כבעל תשובה עם כיפה לא מחייבת על ראשו. הוא התיישב בשולחן שלנו, בו ישבו אחיי ושני גיסי. "אני לא מבין כיצד אברכים מתפרנסים" טען. נו טוב, הבנאדם התרחק מעולם התורה, וצנח לעולם תאוות הממון. "יש להם ברכה מיוחדת" משיב לו גיסי העוסק לפרנסתו כחשמלאי. "עזוב" טוען התקליטן לחשמלאי. "הדיבורים האלה על השגחה מיוחדת לא

מדברים אלי. אם אתה לא עובד, מזיע, ועושה פעולות להתפרנס, מאין יבוא עזרי. אין ניסים יא חביבי, אין ניסים". "תראה", משיב לו גיסי "אברך מוצלח קונה מקרר שמחזיק ופועל במטבח 30-40 שנה. בעל בית ממוצע מחליף מקרר כל ארבע-חמש שנים, שלא לדבר על מכונות כביסה... אלה של האברכים גם כשהן מקולקלות וחורקות, משום מה הן מכבסות. אזרח ממוצע מחליף אותן כמו גרביים. שלא לדבר על פיצוצים בצנרת, רפורטים בלי סוף, קנסות ממס הכנסה ומה לא. אברכים מנוטרלים מן הבעיות האלה. לאברכים אין הוצאות חריגות, וכשהן ישנן, הן מטופלות מן השמים. וחוף מזה, האברכים הם אומנים ומיומנים בלחיות בצמצום ולהרגיש מאושרים. המזון מתברך בקירבם".

"ח,ח,ח" גיחך התקליטן. "יש גם גבול לסיעתא דשמיא שאתה מדבר עליה... יש לך איזו דוגמא קטנה בשבילי על אברך שנעשה לו נס עין בעין?" גיסי החשמלאי היפנה מבטו לעברי, והצביע עלי. "הנה הגיס שלי, הוא אברך מוסר נפש. הוא יכול להוציא לאור שלושה כרכים עם 1000 עמודים כל אחד, ובהם ניסי ניסים של השגחות פרטיות בענייני פרנסה. לא ככה?" התקליטן אורו עיניו, "אשמח לשמוע, ואתה יודע מה" הוא מישיר מבט לעברי. "אני מוכן לתת לך 250 שקל מעשר שלי, שיש לי בכיס, אם תביא לי סיפור השגחה חזק".

הוצאתי מכיסי את הפנקס, פתחתי בעמוד המתאים והצגתי לעיניו. סיפרתי לתקליטן על הקניה שבצעתי לפני מספר שעות ושלפתי את החשבונית ואת שבעים האגורות שקיבלתי על הארנק הריק, הוא הבחין בשורה הכתובה בפינקסי על החוב המעיק לשמעון הסעות. חוב העומד על... 250 שקל בדיוק בדיוק מה שאני צריך כרגע. התקליטן רעד מהתרגשות. הוציא מארנקו שלושה שטרות ע"ס הסכום הנ"ל וסיכם "אני מסתפק בסיפור הזה...". לשיקולך אדון לוי.

הילולא דצדיקיא ר"י פורת יוסף חכם בן ציון אבא שאול זצוק"ל

תולדות חייו

רבינו נולד בכ"ט תמוז שנת תרפ"ד בירושלים לאביו רבי אליהו אבא שאול (גבאי בית הכנסת "אוהל רחל", שעלה מהעיר שיראז שבפרס בילדותו) ולאמו בניה. הרב בן ציון היה בכור במשפחה ברוכת ילדים. בילדותו למד בתלמוד תורה "בני ציון". בגיל 11 נכנס ללמוד בישיבת "פורת יוסף" שם למד מהרב יעקב עדס ומהרב צדקה חוצין, וכן מראש ישיבת פורת הרב עזרא עטיה. נישא לאישתו הרבנית הדסה מסעודה ביתם של הרב יוסף וסול שרבני.

היה מראשי ישיבת פורת יוסף יחד עם הרב יהודה צדקה. מספרים כי תמיד העמיק ויישב את דבריו של רש"י בלימוד הגמרא. רבינו פסק את הלכותיו בעיקר על פי פסקי הבן איש חי. נפטר ב"ט תמוז תשנ"ח ונקבר בבית העלמין סנהדריה בירושלים.

עובדות וסיפורים על רבינו הרב בן ציון אבא שאול, בעל ה"אור לציון", נהג בכל יום, בדרכו לישיבה, לעבור דרך בית המלאכה של אביו, לקדם פניו בברכת "צפרא טבא", לכבדו ולשמחו. ולא בכבוד בלבד זהיר היה, אלא גם במורא, כמצוה עלינו בתורה והיה מצייר ומדגים: "כעין המורא שמחויבים לנהוג במפקד בצבא!" (אור לציון חכמה ומוסר עמ' רי"ז).

וכך כשהיה רבינו מוסר שיעור בפני מאות איש בבית הכנסת "אוהל רחל", כשהיה אביו נכנס - מיד היה מפסיק וקם בחרדה, בכבוד ובמורא, מלא קומתו, וכל הקהל הרב עימו. בהגיעו לגיל עשר אמר לעצמו: "מה זה 'אמא תכיני לי כוס תה'?! מדוע צריכה אמא לשרת אותי, הלא אני הוא החיב לשרת אותה!" ומאז חדל לבקש ממנה כל דבר שיכול היה לעשותו לבד!

בתקופה בה התגורר בשכונת קטמון, בכל ליל שבת הגיע לבית הוריו, לרחוב שמואל הנביא, בקצה השני של העיר, כדי לנשק ידי אביו ואימו, על אף שבאותה תקופה גבל האזור בקו הגבול הירדני,

והליגיונרים צלפו ואף עברו את הגבול. הוא נשק ידי הוריו, ושב בחשיכה עד לביתו, לקדש לרעותו. בבוקר עשה שוב את הדרך לרחוב שמואל הנביא כדי להתפלל במנינו של אביו ולקרוא שם בתורה, כי אביו היה מתענג על כך, ולאחר תפילת מוסף היה שב לביתו שבשכונת קטמון, לסעוד עם רעותו.

רבינו נהג להכנס לבית מדרשו דרך המרפסת, כדי שלא יקומו בפניו. בתפילת השחר היה משתדל להמנות עם עשרה הראשונים. הלכה מפורשת היא: "ישכים אדם לבית הכנסת, כדי שימנה עם היוד הראשונים" (שולחן ערוך אורח חיים צ', י"ד), אבל הוא עשה זאת גם כדי שלא יקומו מפניו. במנחה של שבת לא היה יכול להמנות עם עשרה הראשונים, כי הנהירה החלה שעה ויותר לפני כן, כדי לתפוס מקום ישיבה, לפיכך נקט רבינו דרך אחרת: ממתין היה מחוץ לבית הכנסת עד שהקהל יקום על רגליו באמירת "ואני תפילתי לך ה' עת רצון" (תהילה ס"ט, י"ד), ואז היה נכנס בזריזות. כך המתין בחוץ, בחום ובשרב, בגשם ואף בשלג. בבית הכנסת ידעו זאת והוציאו לו כסא. לעיתים כשראה קשיש מאחר, נכנס יחד עימו. אדרבה, כדי שיקומו ויקימו מצות "מפני שיבה תקום" (ויקרא י"ט, ל"ב) בהידור. כשחלה והשהיה בחוץ קשתה עליו, הואיל להכנס לבית הכנסת ולשבת ליד הפתח. לא התקדם למקומו עד שעמדו להוצאת ספר התורה. גם כשמסר את השיעור הקבוע בבית הכנסת "שאול צדקה", לאחר תפילת ערבית, המתין בחוץ עד לקימת הקהל לענית "ברוך השם המבורך לעולם ועד".

מעשה בבנו של תלמיד חכם מירושלים, אשר נפגע, לא עליו, בחידק האלים סטרפטוקוקוס, שהתבית במוחו. הילד השתתק ורותק לכסא גלגלים, וסכנה ריחפה על חייו. באחד הימים פגש הרב ט.ד. את אבי הילד והתענין בשלום בנו. האב ספק ידיו ביאוש ואמר, כי לפי דברי הרופאים לא נותר מה לעשות. הרב עודדו וחיזקו במידת הביטחון

ואמר לו שאסור להתיאש חלילה ושערי דמעה לא ננעלו, ובמקום שהרופאים מרימים ידיהם - ראוי לפנות לצדיקי הדור! סח האב בפני ידיו, כי שמע רבות על הרב בן ציון אבא שאול כי ידיו רב לו לפעול ישועות, והשנים קבעו שיבואו באחת וחצי לבית רבינו יחד עם בנו. הרב בן ציון שב משיעורו הקבוע בשעה היעודה ירד מהמכונית, והאב הגיע עם מכוניתו, הוציא את כסא הגלגלים ופתחו, ושב למכונית, לשאת את בנו. אמר לו רבינו: "עזוב את הילד, ותן לו ללכת!" האב שטרם הבין את דרכם והנהגתם של צדיקים, ענה בחרדה: "כבוד הרב, הילד משותק, אינו יכול ללכת!" אך רבינו חזר על דבריו שוב: "הנח לו, שילך ברגליו!" האב השבור הביט ברבינו, משתאה. כשראה רבינו שדעתו של האב לא נחה, ביקשו שיעמיד את הבן על המדרכה. האב עדין התקשה להבין את דבריו, והניח את בנו בכסא הגלגלים. רבינו הביט בילד וערך לו "מי שברך", כשכילה לברך נשאל הצדיק, אם הוא גוזר. "כעין גזירה", השיב רבינו. האב נשא את הילד והשיבו לרכב, קיפל אחריו את כסא הגלגלים, ורבינו עלה לביתו. כעבור שלושה ימים קם הילד על רגליו, אך מכיון שאיש לא ניצב על ידו באותה העת, החל להלך בלאט כשהוא נשען על קירות ביתו, וחמק למכולת הסמוכה לקנות שלגון... אילו היה האב מניח לבנו ללכת, כדברי רבינו, היה חוסך שלושה ימים!...

מעשה ביהודי מפורסם וידוע לרבים שנפקד בבן, והרופאים קבעו שהרך הנולד עיור וחירש, וכך יהיה כל ימיו. הכינו אותם למציאות המרה, אך ההורים לא יכלו לשאת את הידיעה. הם באו לפני הרב בן ציון אבא שאול בעל ה"אור לציון", סיפרו בדאבון לב את תחזיותיהם של הרופאים, ורבינו שתק. האם פרצה בבכי נרגש ממיס לבבות, ולא פסקה עד שרבינו הרגיעה: "הבן שלך יהיה בריא!" אך שמעה - ועיניה הדומעות זהרו. ליותר מזה לא יחלה. ואכן על התיק נכתב: "נס רפואי".

חינוך ילדים הרה"ג יעקב שינבז שליט"א

שפת אמת תיכון לעד

אחת המידות הנעלות ביותר שצריך להקנות לילד משחר ימיו היא מידת האמת. כבר אמרו חז"ל שחותמו של הקב"ה אמת. וכל כך הזהירה התורה את האדם באומרה: "מדבר שקר תרחק". דורשי רשומות היו אומרים שמי שמלמד לשונו לדבר שקר הרי הוא מתרחק מבורא עולם, שנאמר: "מדבר שקר תרחק", כלומר ע"י השקר תרחק.

צא וראה כמה היו גדולי ישראל דבוקים במדת האמת. מסופר על החזון איש זצ"ל, שהיה נוהג להתפלל מנחה גדולה בשעה 12:30 (שעון חורף) בחצות היום, הן בחול הן בשבת. פעם אירע וקשה היה לכנס מניין למנחה בבית הכנסת שבביתו, ורק בשעה 12:45 נמצא העשירי למנין. פנה אליו גיסו רבי שמואל גריינמן ושאלו: "הזמנתי לביתי לשעה 1:00 בצהריים אדם אחד. והנה, בגלל איחור מנחה, בודאי אאחר להופיע לפגישה ונמצא הלה ממתין עלי שלא כפי שקבענו להפגש!" השיבו החזון איש: מי שדבוק במדת האמת אין אצלו כאן שום צל שאלה. יבוטל המניין על ידך, אך מדיבור האמת אל תזוז!!! ואכן התפזר הקהל והמנין התבטל.

פעם שמע החזון איש איך יהודי מבטיח לילדו הקטן מתנה אם ימלא אחרי בקשתו. מיד נפנה אליו החזון"א והזהירו, שלא יוליך את הילד שולל, כשהוא מזכיר לו את דברי הגמרא, שיש בהפרת הבטחה לילד איסור משום: "למדו לשונם מדבר שקר", וגם הוסיף לומר: "הרי קטנים לאו בני מחילה ניהו". (אין ילד

קטן מוחל על מי שפגע בו וגם אם ימחול אין נחשבת מחילה). פעם הזדמן לרבי שמחה זיסל לבקר חולה מידידי החולה היה גונח במרירות מרוב כאב והרעיד את הנוכחים. רבי שמחה נכנס ושהה זמן מה אצלו והנה בצאתו - חדל החולה מלצעוק, שאלו את רבי שמחה, איזה מופת או סגולה עשה בזה שהשקיט את כאבי החולה. גילה רבי שמחה: פניתי לחולה ושאלתיו - תאמר לי ידידי, אולי הנך מפריז באנחותיך יותר ממידת הכאב? ואם כן - הרי יש בזה משום שקר. ואמנם החולה שמע והודה לו ומיד השתתק ולא הוציא יותר אנחה מלבו. (מדבר שקר תרחק).
וזכור לטוב עט"ר הרב הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל שהיה איש אמת בצורה מבהילה. כשהיה מספר איזה עובדה או מעשה, היה מדקדק מאוד בלשונו לומר דברים כהווייתם. וכשהסתפק בנוסח המעשה היה אומר: כמדומני שכך היה המעשה. כשהיו שואלים אותו אברכים אם מותר להם להצהיר שמקבלים סך מסוים שהוא פחות מהאמת על מנת לקבל הנחה במסי עיריה, היה מרצין את פניו ואומר: וכי מותר לשקר כדי לקבל הנחה? פעם אמר לי, שמעולם לא ביקש הנחה בארונגה וכיוצא בזה על מנת שלא להכשל בשקר.

כמעט לא היה פעם שהבטיח ולא קיים חלילה אלא א"כ היה הדבר בגדר אונס. למרות מעמדו הרם לא החזיק מעצמו, והרבה פעמים הבטיח שיידבר עם פלוני עבור איזה בקשה וכיוצ"ב, ותמיד קיים דבריו.

שלום בית הרב מנחם אלפי שליט"א

תנאי הכרחי לאהבה בין בני זוג

כידוע לכל, בני זוג שחיים במחיצה אחת וחווים חוויות משותפות מידי יום, רואים ומרגישים את הצורך לבוא לקראת השני, לוותר, להבליג. לבוא לקראת השני, זה נשמע פשוט, אך ההשלכות הן רבות ונעימות, אם נאמר לאדם לוותר - לוותר לחבירו, לוותר לשכנו או לאישתו תגובתו הראשונה תהיה למה אוותר? וכי חייב אני בזאת?

אבל אם נאמר לו - "איזה מתיקות תהיה לך מן הויתור, זה כדאי לך, זה לטובתך" זה ישכנעו לוותר. רבים שואלים אם שלום בית זהו נושא כ"כ נחוץ א"כ מדוע לא תקנו אנשי כנסת הגדולה ברכה מיוחדת לעניין השלום בתפילת הלחש?

לשאלה זו נענו גדולי ישראל וביניהם הרה"ג הרב יוסף שלום אלישיב ע"ה וענה בטוב טעם - אנו מבקשים מבורא עולם "שים שלום" - "ראה נא בעונינו", "שמע קולינו" וכשנשאל ר' יעקב גלינסקי ע"ה לשאלה זו הוא ענה "מידי יום אנו מבקשים על השלום בבית בבקשינו בתפילת הלחש "ונפשי כעפר לכל תהיה" כשאדם חי בהרגשה של ביטול היש, ומבטל עצמו כדי לבוא לקראת השני - זהו רצון בורא עולם שכל אדם יקדים את כבוד השני וישתדל למלא מבוקשו כך בורא

עולם משרה שכונתו על ידי הביטול, וחושבני להוסיף שתיקנו חז"ל לשון זו המתאימה גם לאישה שתאמר כך ותחשוב כך ותעשה כך, ונפשי כעפר לכל תהיה, ביטול רצונותיה של האישה לכבוד בעלה זהו תנאי מעמיד והכרחי לא רק שלום הדדי, אלא גם לחינוך הילדים, שילד רואה אמא מתבטלת לרצון אבא מתוך הערכה וחשיבות, זה בונה אצלו הבנה חזקה וטובה לחיים, כמובן גם שרואה את אביו מתבטל, מקשיב לאישתו לא ממחר להתפרץ לתוך דבריה, אלא מכיל שוקל וחושב ומנסה לבוא לקראתה זהו חינוך טהור לילדינו ודוגמא אישית ברמה טובה.

באיזה נושאים יש לוותר על זה נדבר במאמר אחר. נסיים בדברי קודשו הידועים של הרב שטיינמן זצ"ל: "מימי לא ראיתי אדם שמוותר והפסיד".

ומעין זה נוהג העולם לומר בשמו:

"מויתורים לא מפסידים ומויכוחים לא מרויחים".

כך אדם המקיים מאמר זה קונה לעצמו שם טוב, כלפי בורא עולם וגם בחברה והופך להיות אהוב, רצוי ובעל עין טובה.

ה' יזכנו לקדש שמו יתברך.

שבת שלום ומבורך.

אורחות חיים בפרשה הרב משולם כהן שליט"א

אמור הנני נותן לו את בריתי שלום ומדוע מצווה כן הקב"ה פעם שניה.

אלא ודאי צריך לומר, שמה שאמר למשה "לאמר" אין הכונה לפנחס אלא לבני ישראל, להודיע בשער בת רבים כי כל יחוסו של פנחס הוא אחר אהרון, וכשם שאהרון כוננו לשם שמים בלבד כן היתה כונתו של פנחס. ובזכות זו שקנא לה', למען יתקדש שמו בעולם, זכה שינתן לו מתנת הכהונה.

רואים כמה גדולה היא פעולה שעושים אותה לשם שמים, שהיא נותנת פירות ופרי פירות לאין קץ ותכלה. ולא עוד, אלא שלבסוף מכריזין על האדם מן השמים קבל עם ועדה כי כל מעשיו לשם שמים, כמו שהכריזה תורה על פנחס. וכעין מה שאמרו חז"ל (אבות פ"ו מ"א) רבי מאיר אומר כל העוסק בתורה לשמה זוכה לדברים הרבה, ולא עוד אלא שכל העולם כולו כדי הוא לו וכו'. שאם ראית אדם שעוסק בתורה ולבסוף זכה לדברים הרבה, הרי שבזה מכריזין עליו בשמים כי עסקו בתורה היה לשמה. וכמ"ש המהרש"ו בעץ החיים (בהקדמה לשער ההקדמות) שאותן הטוענים שעוסקים בתורה לשמה ולא הגיעו למה שאמר רבי מאיר, הרי שרבי מאיר מכחישם.

וכאן המקום להביא לפניך את מה ששמעו אוזני ממרן פאר הדור והדרו רבינו עובדיה יוסף זצ"ל במעמד מרומם וחשוב שהיה לפני כעשר שנים בערך, עם בוגרי תלמודיו של מרן ז"ל מלפני 60 שנה ויותר [בבית הכנסת בביתו], ושם אמר מרן כלשון הזה: "מה אתם חושבים כי בחנם זכני ה' יתברך לראות מכם פירות ופרי פירות, וזכיתם אתם שכל צאצאכם הם זרע ברכ' ה', כולם תלמידי חכמים. דעו לכם כי כל שיעורי שהייתי מלמד אתכם עוד בעודי צעיר "הכל היה לשם שמים", לא לשם עושר, לא לשם כבוד, כלום לא עניין אותי, רק לכבוד ה' יתברך". כך אמר מרן בבכי, והשומעים בכו איתו ג"כ יחד.

מכאן נלמד כולנו, כמה גדולה עשייה שהיא לשם שמים. ולא בכדי זכה מרן פאר הדור והדרו זצ"ל לתורה מפוארה שנשתרשה בכל בית ישראל. ואין בית אשר לא שותים בצמא מספריו, ואין פוסק הלכה שלא מעיין באמרותיו. אשרינו מה טוב חלקנו ומה נעים גורלינו.

סוד ההצלחה הוא על ידי עשייה לשם שמים

וידבר ה' אל משה לאמר: פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן הַשֵּׁיב אֶת חֲמֹתִי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְיָאֹו אֶת קִנְיָאֹתִי בְּתוֹכָם וְגו' (במדבר כה, י-יא).
כתב רש"י - לפי שהיו השבטים מבזים אותו הראיתם בן פוטי זה שפיטם אבי אמו עגלים לעבודת כוכבים והרג נשיא שבט מישראל, לפיכך בא הכתוב ויחסו אחר אהרון. ע"כ.

צריך להבין מה היה חשש השבטים, ומדוע ביזו את פנחס? והלא בודאי על מקרה זה שעשה זמרי בן סלוא לעיני כל עדת ישראל היה ראוי שיקבל עונש זה. ועוד, מה הועילה התורה בזה שיחסה אותו אחר אהרון הכהן?

ונראה ליישב את הדברים בהקדים את דברי הגמרא בעירובין (דף יג:) נמנו וגמרו נח לו לאדם שלא נברא יותר משנברא, עכשיו שנברא יפשפש במעשיו ואמרי לה ימשמש במעשיו. וכתב הרמח"ל הקדוש בספרו מסילת ישרים (פ"ד) ששני הלשונות אמת שהפישפוש במעשים הוא בדיקה בכלל המעשים, איזה מהם טוב ואיזה מהם רע. והמשמוש הוא בדיקה במעשים הטובים עצמם האם יש בהם פניה לא טובה או חלק רע שצריך להסירו, ע"כ.

השבטים בודאי הבינו שעצם המעשה שעשה פנחס הוא מעשה רצוי ונכון, ואין ספק כי היה מגיע להם עונש מיתה. רק שחששו שמא פנחס הוא אינו ראוי להיות המעניש. או שאפילו אם נאמר שכן ראוי הוא להעניש, בכל זאת היה במעשיו פניה רעה כל שהיא, כגון כעס או בקשת כבוד, וא"כ נמצא שכונתו לא היתה לשם שמים ח"ו, ולכך ביוזוהו.

לכן בא הכתוב ויחסו אחר אהרון הכהן, שכשם שאהרון הכהן היו כל מעשיו לשם שמים, וכפי שהעידו עליו חז"ל באבות (פ"א מ"ב) שהיה אוהב שלום ורודף שלום אוהב את הבריות ומקרבן לתורה, ללא שום תנמורה. כך פנחס ודאי שכונתו היתה לשם שמים ללא שום פניה רעה ח"ו.

האור החיים הקדוש כאן אצלנו, דייק כן מהפסוק הראשון "וידבר ה' אל משה לאמר", שלכאורה קשה מהו שאמר לאמר, שמשמע שאומר לו ה' למשה שיאמר כן לפנחס, והלא כתיב בהמשך "לכן

100% צדקה

*** תמיכה באלמנות ויתומים * תמיכה במשפחות נזקקות**
*** ביגוד לחגים לילדים נזקקים * סלי מזון שבועיים וחודשיים**
*** תמיכה בילדים ונערים נושרים * שיעורי ערב לילדים**

אם אתה משמח את שלי אני משמח את שלך
בהוראת הרבנים ניתן לתרום מכספי מעשר
לתרומות: 02-65-11-234

כל השונה הלכות הלכה למעשה

הלכות בין המצרים

הזה, והוא זמן פורענות וימי צרה ותוכחה לעם ישראל. ובשבתות שבתוך ימי בין המצרים מן הדין מותר לברך שהחיינו. ויש חסידים שנוהגים להחמיר בזה אף בשבתות. (חזון עובדיה).

ד. אסור לעשות ריקודים ומחולות בימי בין המצרים, שהם מ"ז בתמוז עד ט' באב, אפילו בלי נגינה, וכל זה בריקודים ומחולות המתנהלים על פי הדין, אנשים לבד ונשים לבד במחיצה מפסקת ביניהם, אבל ריקודים ומחולות מעורבים אנשים ונשים יחדיו אסורים בהחלט בכל ימות השנה כולה. (חזון עובדיה).

ה. אף על גב דמדינא אין איסור בנישואין אלא מראש חודש עד תשעה באב, עם כל זה נהגו לאסור מן שבעה עשר בתמוז, אבל ארוסין ושידוכין - מותר. (בן איש חי).

ו. תספורת - אסור מדינא בשבוע שחל בו תשעה באב, אחד ראשו ואחד כל שיער שבו ויש נוהגין להחמיר משבעה עשר בתמוז. (בן איש חי).

א. הימים שבין צום שבעה עשר בתמוז, לבין צום תשעה באב, נקראים ימי "בין המצרים", על שם הפסוק (איכה פרק א' פסוק ג') "כל רודפיה השיגוה בין המצרים". ואמרו חז"ל (במדרש איכה שם), שהם הימים שבין שבעה עשר בתמוז לתשעה באב, שבהם נכנסו האויבים לירושלים, ופרעו פרעות בישראל, עד יום תשעה באב שבו החריבו את בית המקדש, ולכן נוהגים כמה מנהגי אבל וצער מיום שבעה עשר בתמוז עד אחר תשעה באב. (חזון עובדיה).

ב. חסידים ואנשי מעשה נוהגים אחר חצות היום בימי בין המצרים, לומר "תיקון רחל", שבו פסוקים של בכי וצער על חורבן בית המקדש, ומנהג יפה הוא. ויש נוהגים לומר "תיקון חצות" בכל ימות השנה בחצות הלילה, ותבוא עליהם ברכה. (חזון עובדיה).

ג. מיום שבעה עשר בתמוז עד תשעה באב, שנקראים בין המצרים, נוהגים להמנע מלאכול פרי חדש, או מללבוש בגד חדש, בשביל ברכת "שהחיינו", שאי אפשר לומר בימים אלו שהחיינו וקיימנו והגענו לזמן

חכמה ומוסר

ספרו הקדוש "אור לציון" של חכם בן ציון אבא שאול זלה"ה

מלך ועבד

ודרך אגב, זוהי התשובה לשאלה המנקרת בראשם של אנשים רבים, ולפעמים אפילו בני תורה, מדוע בני תורה פטורים מלשרת בצבא. להאמור התשובה פשוטה, לימוד התורה מקיים את הנהגת טבע העולם, ולא שייך להפסיק מהלימוד. ולא רק שלימוד התורה מקיים את העולם, אלא ככל שהלימוד רב יותר כך קיום העולם איתן יותר וברווחה רבה יותר. על כן ככל שאדם מרבה בלימוד התורה, נותן יותר קיום להנהגת העולם כפי טבעו שהטביע בו בוראו.

בכל יום ויום זוממים נמתכננים האויבים דרכים שונות לפגוע ולהזיק ח"ו, והקב"ה מצילנו מידם, ובמקרים רבים מעבר לכוחות ולחוקי הטבע. ובזכות מה הקב"ה מיפר עצתם, בזכות ובכח התורה שהיא כאמור מלך הטבע ובכוחה מתנהל הטבע תדיר וכל שכן להגנת והצלת עם ישראל - לומדיה. ואין די בלימוד התורה בלבד, אלא עיקר התכלית היא לשמור את מצוות התורה, ללמוד על מנת לעשות. ואילולא המצוות התורה נשכחת ח"ו, עוגן ההצלה היא שמירת התורה, והיא התכלית כמו שאמר הכתוב "את האלוקים ירא ואת מצוותיו שמור, כי זה כל האדם" (קהלת י"ב, ג')

איתא במס' ע"ז (ג') שנאמר "אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמתי" (ירמיה ל"ג). ואמר ריש לקיש מאי דכתיב "ויהי ערב ויהי בקר יום השישי" (בראשית א', ל"א). מלמד שהתנה הקב"ה עם מעשה בראשית ואמר אם ישראל מקבלין את תורתו מוטב ואם לאו אני אחזיר אתכם לתוהו ובוהו. עכ"ל. ופירש רש"י ז"ל אם לא בריתי - אם לא בריתי שכתבתי שתהא נוהגת יומם ולילה, והיינו תורה דכתיב "והגית בו יומם ולילה" (יהושע ח', א'). וכתביב "אלה דברי הברית" (דברים כ"ח, ס"ט). עכ"ל.

כתב רבינו בחיי זצ"ל בספר חובת הלבבות שער הבחינה פ"ד, כבר נאמר כי מדרגת הטבע מן התורה כמדרגת העבד מאדוניו, כי כוחות הטבע הם נוהגים בהנהגת העולם כפי שיאות לתורה עכ"ל. פירוש הדברים, שהתורה כמו מלך, וכל מה שהקב"ה גזר שהטבע לא יפעל מאומה מבלי לקבל צו מהמלך שהיא התורה, נמצא שאם אין תורה מילא אין מי שיגרום לטבע לפעול. כמו שאם ח"ו לא יהיה חמצן בעולם אפילו זמן מועט, לא יוכל העולם להתקיים כמו כן ברוחניות, אם לא יהיה בעולם לימוד תורה ברצף, לא יוכל העולם להתקיים.